

פוסטים הכוללים את הביטוי "מהנהר עד לים"

FB-UA-2024-006 ,FB-UA-2024-005 ,FB-UA-2024-004

סיכום

לאחר סקירה של שלושה מקרים הכוללים דוגמאות שונות של תוכן Facebook המכילים את הביטוי "מהנהר עד לים", המועצה הגיעה למסקנה שאינם מפירים את כללי Meta בנוגע לדברי שטנה, אלימות והסתה או ארגונים ואנשים מסוכנים. ליתר דיוק, שלושת דוגמאות התוכן מכילות סימנים הקשורים של הפגנת סולידריות כלפי הפלסטינים - אך השפה שלהן לא קוראת לאלימות או להדרה. הן גם לא משבחות את חמאס, ארגון שהוגדר כמסוכן על ידי Meta, או אפילו מתייחסות אליו בכל צורה. רוב המועצה מחזקת את החלטותיה של Meta להשאיר את התוכן, מתוך מודעות לעובדה כי לביטוי יש משמעויות מרובות והוא משמש אנשים שונים בדרכים מגוונות, עם כוונות שונות. עם זאת, קיים גם מיעוט הסבור כי מכיוון שהביטוי מופיע באמנת חמאס משנת 2017 ובהתחשב במתקפות ה-7 באוקטובר, יש להניח שהשימוש בו בפוסט מהווה שבח של ישות ייעודית, אלא אם כן יש סימנים ברורים להיפך מכך.

שלושת המקרים הללו מדגישים מתיחות בין ערך השמעת הקול של Meta והצורך להגן על חופש הביטוי, במיוחד בשיח פוליטי בעת סכסוך, לבין ערכי הבטיחות והכבוד של Meta להגנה על אנשים מפני הפחדה, הדרה ואלימות. הסכסוך הנוכחי והמתמשך בעקבות מתקפת הטרור של חמאס באוקטובר 2023 והפעולות הצבאיות של ישראל בתגובה לכך, הוביל להפגנות ברחבי העולם ולהאשמות בהפרת החוק הבינלאומי כלפי שני הצדדים. העלייה באנטישמיות ובאסלאמופוביה רלוונטית לא פחות לא רק עבור מקרים אלה, אלא גם עבור שימוש כללי בביטוי "מהנהר עד לים" בפלטפורמות של Meta. מקרים אלה הדגישו שוב את החשיבות של גישה לנתונים לצורך הערכה יעילה של ניהול התוכן של Meta בעת סכסוך, כמו גם את הצורך בשיטה למעקב אחר כמות התוכן התוקף אנשים על סמך מאפיין מוגן. המלצות המועצה דוחקות ב-Meta להבטיח שספריית התוכן החדשה שלה תהווה תחליף יעיל ל-CrowdTangle וליישם במלואה את ההמלצה מדוח גילוי נאות לזכויות אדם של BSR אודות ההשפעות של Meta בישראל ובפלסטין.

אודות המקרים

המקרה הראשון נוגע לתגובה של משתמש Facebook על סרטון של משתמש אחר. בסרטון יש כיתוב המעודד אחרים "להשמיע את קולם" עם תגי האשטג הכוללים "#ceasefire" (הפסקת אש) ו-"#freepalestine" (שחררו את פלסטין). התגובה על הפוסט מכילה את הביטוי "FromTheRiverToTheSea" (מהנהר עד לים) בצורת תג האשטג, תגי האשטג נוספים כמו "#DefundIsrael" (הפסיקו את המימון של ישראל) וסמלי אמוג'י של לבבות בצבעי דגל פלסטין. לתגובה היו כ-3,000 צפיות והיא דווחה שבע פעמים על ידי ארבעה משתמשים, אך הדיווחים נסגרו באופן אוטומטי לאחר שהמערכות האוטומטיות של Meta לא שלחו אותם לבדיקה אנושית.

במקרה השני, משתמש Facebook פרסם מה שנראה כמו תמונה גרפית של פלחי אבטיח צפים שיוצרים את מילות הביטוי, יחד עם "פלסטין תהיה חופשית". לפוסט היו כ-8 מיליון צפיות והוא דווח על ידי 937

משתמשים. חלק מהדיווחים הללו הוערכו על ידי מודרטורים אנושיים שהגיעו למסקנה שהפוסט אינו מפר את הכללים של Meta.

במקרה השלישי, עמוד Facebook שיתף מחדש פוסט מעמוד של ארגון קהילתי בקנדה, המכיל הצהרה של החברים המייסדים של הארגון, שבה הם מכריזים על תמיכה בעם הפלסטיני וגינוי של "טבח חסר היגיון" שנעשה בו ושל "הכובשים הישראלים הציונים". לפוסט הזה היו פחות מ-1,000 צפיות והוא דווח על ידי משתמש אחד. הדיווח נסגר אוטומטית.

בכל שלושת המקרים, המשתמשים פנו ל-Meta בבקשה להסיר את התוכן, אבל הערעורים נסגרו ללא בדיקה אנושית לאחר הערכה של אחד הכלים האוטומטיים של החברה. לאחר ש-Meta אישרה כי החלטותיה הראשונות להשאיר את התוכן ב-Facebook נכונות, המשתמשים פנו למועצה.

מתקפות הטרור חסרות התקדים של חמאס על ישראל באוקטובר 2023, שבהן נהרגו 1,200 אנשים ונחטפו עוד 240, גררו תגובה צבאית רחבת היקף של ישראל בעזה, שבמהלכה נהרגו למעלה מ-39,000 בני אדם (נכון ליולי 2024). שני הצדדים הואשמו מאז בהפרת החוק הבינלאומי, בפשעי מלחמה ובפשעים נגד האנושות. אירועים אלה הובילו לדיונים פוליטיים בכל רחבי העולם, שחלק גדול מהם התרחשו ברשתות החברתיות, כולל Facebook, Instagram ו-Threads.

ממצאים עיקריים

המועצה הגיעה להחלטה שלא ניתן להסיק שהתגובה או שני הפוסטים שדווחו שברו את הכללים של Meta בנוגע לדברי שטנה מפני שהם אינם תוקפים אנשים יהודים או ישראלים בקריאות לאלימות או להדרה, וגם אינם תוקפים מושג או מוסד הקשורים למאפיין מוגן בצורה שעלולה להוביל לאלימות ממשית. במקום זאת, שלושת דוגמאות התוכן מכילות אותות הקשריים של הזדהות עם פלסטינים, באמצעות תגי האשטג, ייצוג חזותי או הצהרות תמיכה. בנוגע למדיניות אחרות, הן אינן מפרות את כללי האלימות וההסתה ואינן מפרות את מדיניות ארגונים ואנשים מסוכנים של Meta מכיוון שהן לא מכילות איומי אלימות או פגיעה בצורה פיזית אחרת, ולא משבחות את חמאס או את פעולותיו.

עם קבלת ההחלטה, מציינים רוב חברי המועצה כי לביטוי "מהנהר עד לים" משמעויות רבות. אף על פי שניתן להבין אותו כקריאה אשר מעודדת אנטישמיות וחיסול אלים של ישראל ותושביה ומעניקה לגיטימציה לפעולות אלה, הוא משמש לעתים קרובות גם כקריאה פוליטית לסולידריות, לשוויון זכויות ולהגדרה עצמית של העם הפלסטיני, ולסיום המלחמה בעזה. בהתחשב בעובדה זו, וכפי שניתן לראות מדוגמאות אלה, לא ניתן לפרש את הביטוי בפני עצמו כקריאה לאלימות כלפי קבוצה על סמך מאפייניה המוגנים, כקריאה להדרה של קבוצה מסוימת, או כתמיכה בישות ייעודית - חמאס. העובדה שקבוצת טרור זו עושה שימוש באותו ביטוי עם כוונה ופעולה מפורשות של חיסול אלים, אינה הופכת את הביטוי בפני עצמו לאלים או לדברי שטנה - בהתחשב במגוון האנשים המשתמשים בביטוי בדרכים שונות. חיוני לקחת בחשבון גורמים כמו הקשר וזיהוי סיכונים ספציפיים לצורך ניתוח תוכן שמתפרסם בפלטפורמות של Meta. למרות שהסרת התוכן הייתה יכולה להתאים לחובות זכויות האדם של Meta אם הביטוי היה מלווה בהצהרות או אותות הקוראים להדרה או לאלימות, או מתן לגיטימציה לשנאה, הסרה כזו לא תתבצע על סמך נוכחות הביטוי בפני עצמו, אלא גורמים מפרים אחרים, על פי דעת הרוב במועצה. מכיוון שלביטוי אין משמעות יחידה,

איסור גורף על תוכן הכולל את הביטוי, כלל הסרת תוכן כזה כברירת מחדל, או אפילו שימוש בו כאות להפעלת אכיפה או ביקורת, יפגע בשיח פוליטי מוגן בצורה בלתי מקובלת.

לעומת זאת, קיים גם מיעוט במועצה שסבור כי על Meta לאמץ נוהל ברירת מחדל המתבסס על הנחה שהביטוי מהווה שבח כלפי ארגון ייעודי, אלא אם כן קיימים סימנים ברורים שהמשתמש אינו תומך בחמאס או במתקפות ה-7 באוקטובר.

קיים מחקר שהוזמן על ידי המועצה עבור מקרים אלה, על סמך כלי ניתוח הנתונים CrowdTangle. גישה לנתוני הפלטפורמה חיונית למועצה ולבעלי עניין חיצוניים אחרים לצורך הערכת הנחיצות והמידתיות של החלטות ניהול התוכן של Meta בעת סכסוכים מזוינים. זו הסיבה שהמועצה מודאגת מההחלטה של Meta לסגור את הכלי כשעולות שאלות לגבי כמה ספריית התוכן החדשה של Meta הינה תחליף הולם.

לבסוף, המועצה מכירה בכך שגם עם כלי מחקר, היכולת להעריך בצורה יעילה את היקף העלייה של תוכן אנטישמי, אסלאמופובי, גזעני ומעורר שנאה בפלטפורמות של Meta הינה מוגבלת. המועצה דוחקת ב-Meta ליישם במלואה את ההמלצה שפורסמה בעבר על ידי [NIT](#) גילוי נאות לזכויות אדם של BSR כדי להתייחס לכך.

החלטת המועצה לפיקוח

המועצה לפיקוח מחזקת את החלטותיה של Meta להשאיר את התוכן בכל שלושת המקרים.

המועצה ממליצה ל-Meta על הפעולות הבאות:

- לוודא שחוקרים מוסמכים, ארגוני חברה אזרחיים ועיתונאים, שבעבר הייתה להם גישה ל-CrowdTangle, ייכנסו לספריית התוכן של Meta החדשה תוך שלושה שבועות מהגשת בקשתם.
- לוודא שספריית התוכן היא תחליף מתאים ל-CrowdTangle, ומספקת פונקציונליות וגישה לנתונים באופן שווה או יותר טוב.
- ליישם את המלצה מס' 16 מתוך דו"ח גילוי נאות לזכויות אדם של BSR אודות ההשפעות של Meta בישראל ובפלסטין לפיתוח מנגנון למעקב אחר שכיחות תוכן התוקף אנשים בהתבסס על מאפיינים מוגנים ספציפיים (לדוגמה, תוכן אנטישמי, אסלאמופובי והומופובי).